

In peregrinările lor prin America, Ilf și Petrov au surprins câteva scene memorabile. Una dintre ele a avut loc la Hollywood, în discuția cu un cineast local, care s-a oferit să le explice de unde provine ineptia filmelor americane. “Cinematografia americană este poate singura industrie în care capitalistii au intrat nu doar de dragul câștigului. Nu întâmplător facem filme idioate. Ni se ordona să le facem astfel. Hollywoodul naucește intenționat capetele americanilor, după un plan anume, îi idobitoceste cu filmele lui. În producțiile de aici n-o să fie atinsă nicio problemă serioasă de viață. Va garanta. Patronii noștri n-ar permite. Cu trecerea anilor, strategia aceasta a dat roade înspăimântătoare. Spectatorul american de rând a fost complet dezobisnuit să gândească. A ajuns la un nivel incredibil de scăzut (...) Va spune niște grozavii, dar asta stău lucrurile. E nevoie de mulți ani de trudă ca să-i redai americanului simțul estetic. Și cine o va face?”.

Putem ignora fără mare pagubă inflexiunile comuniste din fragmentul de mai sus, dar diagnosticul rămâne actual. Privind retrospectiv industria cinematografică, vedem că singurele schimbări au avut loc la nivelul temelor abordate și în calitatea tot mai rudimentară a producțiilor. În rest, Hollywoodul reprezintă aceeași mașinărie gigantică de reeducare socială și intelectuală, în care beneficiile materiale pică în planul secund.

În ultimii ani se pot distinge în filmele americane două tendințe oarecum corelate: stimularea entuziasmului revoluționar și plasarea valorilor sociale și intelectuale tradiționale pe umerii figurilor malefic-autoritare. Cu alte cuvinte, în filmele de dată mai recentă, personajele negative sau reprezentanții autorității statale devin principalele încarnări ale unei ideologii conservatoare. În felul acesta, se hrănește pasiunea anarhică juvenilă, la nevoie ușor de redirectionat către orice amenințată nouă dezordine mondială. Figurile detestabile nu sunt doar albi, creștini, bărbați, ci întrușchipează cu predilecție valori patriarhale.

De pildă, în distopia “V for Vendetta”, a fraților Wachowski, eroii încearcă să dărâme un totalitarism de inspirație creștină, care are drept țintă principală homosexualii. Nu trebuie să reamintim cât de implauzibilă este această perspectivă, deoarece scopul filmelor nu îl reprezintă

anticiparea viitorului, ci modelarea mintilor; iar pentru asta fiecare copita indreptata spre ceea ce aduce macar vag a ordine traditionala merita ropote de aplauze din partea spectatorilor docili. Rezistenta virtuoasa devine conformism dictatorial, iar rebeliunea totalitara capata prestigiul libertatii.

Nu este singurul caz de inversiune semantica. In „Interstellar”, personajul principal descopera ca manualele scolare ale fiicei sale au fost schimbate astfel incat sa arate ca misiunea Apollo a fost o inscenare de proportii. Teoria respectiva este colportata pe siteurile conspirationiste, inasa din perspectiva care ne intereseaza aici, conteaza doar valoarea ei propagandistica. In acest caz, autoritatile au fost investite, practic, cu discursul alternativ si i-au adaugat toate tarele adiacente. Daca in „V for Vendetta” viitorul era amenintat de totalitarismul crestian, aici autoritatile s-au transformat in revizionisti istorici, ambele scenarii complet improbabile, inasa perfecte pentru manipularea discursului.

O situatie oarecum similara apare si in filmul „Contagion”, unde eroul negativ este un blogger care avertizeaza asupra industriei „Big Pharma” si recomanda tratamentele naturiste. In final, personajul se dovedeste a fi un escroc cu interese pe piata de capital, iar salvatorii provin din industria farma, care creeaza peste noapte un vaccin miraculos pentru combaterea epidemiei. „Contagion” nu abunda in subtitliti, fiind de la bun inceput un film de propaganda, dupa cum a marturisit producatorul [Jeff Skoll](#). Insa ideile fundamentale raman aceleasi: oamenii de stiinta, alaturi de guvern, au la inima, mai presus de toate, interesele omenirii, la modul general, ticalosii sunt acei conspirationisti, negationisti, libertarieni, numiti-i cum vreti, care pun la indoiala axioma precedenta. In lumea reala, [Cass Sunstein](#), unul dintre consilierii presedintelui Obama, a sustinut in mai multe randuri ideea de [a infiltra](#) si anihila grupuri sau indivizi care se indoiesc de benevolenta guvernului.

Altfel, hranirea revolutiei este cvasiubicua in filmele de la Hollywood, de la copii infierbantati contra parintilor, pana la manifeste deschis revolutionare. Totul pare merit sa le sugereze privitorilor ca mai sunt legi naturale de daramat, ca mai sunt prejudecati care trebuie extirpate cu forcepsul din mintea oamenilor, ca pericolul vietii patriarhale pandeste la colt. Din acest motiv, hipersexualitatea capata valente subversive.

Dupa Donald Sutherland, inasa, exista filme explicit politice, programate sa starneasca tinerii la lupta, cum este de pilda „Hunger Games”. „Scoate lucrurile la lumina si te lasa sa le privesti. Si daca iei din film ceea ce sper sa iei din film, te va face sa gandesti mai serios despre mediul politic si sa nu fii delasator”, a afirmat actorul cu idei anarho-comuniste, care si-a exprimat dorinta ca noua generatie sa faca orice, numai sa realizeze ceva revolutionar.

Leni Riefenstahl la Hollywood

Scris de Ninel Ganea

Joi, 08 Ianuarie 2015 13:37

Privite din acest punct de vedere, singura ratiune a filmelor hollywoodiene o reprezinta diseminarea unei ideologii revolutionare si nu vreo legatura vaga cu esteticul. Propaganda rabufneste din spatele ecranului si tinteste mintile netulburate, care pleaca de la cinema amuzate si sigure de ideile lor. La orice argument vor raspunde pe urmele lui Leni Riefenstahl: „Realitatea nu ma intereseaza”.